

Átdolgozott Európai charta a fiatalok részvételéről a helyi közösségek és régiók életében

Európa Tanács
Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusának

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

**Átdolgozott európai charta a
fiatalok részvételéről a helyi
közösségek és régiók
életében**

Cover: SPDP, Council of Europe
Layout: Congress of Local and Regional
Authorities

Photo: Council of Europe

Council of Europe, July 2015
Printed at the Council of Europe

BEVEZETÉS

«A fiatalok aktív részvétele helyi és regionális szinten a döntésekben és az intézkedésekben alapvetően fontos, ha demokratikusabb, befogadó és prosperáló társadalmakat kívánunk építeni. Mindenféle közösség demokratikus életében a részvétel többről szól, mint arról, hogy szavaznak vagy elindulnak egy választáson, bár ezek is fontos elemek. A részvétel és az aktív állampolgárság arról szól, hogy jogot, módot, teret és lehetőséget kapjanak, és ahol szükséges, támogatást a részvételhez a döntésekben, befolyást a döntésekre, bevonják őket az intézkedésekbe és a tevékenységekbe, hogy ezáltal is hozzájáruljanak egy jobb társadalom felépítéséhez.» Preambulum az Átdolgozott európai chartához a fiatalok részvételéről a helyi közösségek és régiók életében

A Preambulum az „Átdolgozott európai chartához a fiatalok részvételéről a helyi közösségek és régiók életében egyértelművé teszi, hogy a fiatalok hatékony részvétele alapvetően fontos kelléke egy egészséges, demokratikus társadalomnak. Különösen időszerűvé teszi ezt az az utóbbi években megfigyelt jelenség, hogy a fiatalok egyre kevésbé vesznek részt a hagyományos politikai folyamatokban. A fiatalok érdeklődését a politika iránt csak akkor lehet újra felkelteni, ha a kormányzati politika - legyen szó országos, regionális vagy helyi szintről - tükrözi a fiatalokat érintő dolgokat.

Az Európai Helyi és Regionális Hatóságok Állandó Konferenciája, a Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusának előfutára, már 1992-ben felismerte, hogy a fiatalok részvétele a helyi és regionális hatóságok elkötelezettségét igényli egy olyan kultúra felépítése iránt, ahol a fiatalok értékes és érdemi módon képesek a közös ügyekhez hozzájárulni. Az Állandó Konferencia elkötelezettsége az Európai chartában jelenik meg a fiatalok részvételéről a helyi közösségek és régiók életében, amely a fiatalok és helyi illetve regionális választott képviselők megbeszéléseinek az eredményeként született meg.

A Chartát átdolgozták 2003-ban a 2002-ben Krakkóban (Lengyelország), a Charta 10 évfordulója alkalmából a Kongresszus által megrendezett „Fiatalok - saját városuk és régióik cselekvő szereplői” konferencia fiatal résztvevőinek a kérésére.

A demokratikus intézmények legitimációja megkérdőjelezhetővé válhat azon távolság miatt, amely a döntéshozatal színhelyeit és a döntések által érintett embereket elválasztja. A helyi és regionális önkormányzatoknak megvan azon előnyük, hogy ők állnak a legközelebb a polgárokhoz, ezért azáltal, ha valódi párbeszédet és partnerséget folytatnak a területükön élőkkel, az intézkedéseik valóban demokratikusak, célravezetői és hatékonyak lehetnek, mivel a polgárok szükségletein alapulnak. A fiatalok akkor tudnak hatékony polgárai lenni városuknak és régiójuknak, ha kifejlesztünk egy olyan részvételi kultúrát számukra, amely ezen a szinten gyökerezik.

A fiataloknak joguk van ahhoz, hogy bevonják őket

társadalmunk demokratikus struktúráiba és folyamataiba. Joguk van ahhoz, hogy hallassák a hangjukat, és maguk hozzanak döntést azokról a kérdésekről, amelyek hatással vannak rájuk és az életükre. Ehhez azonban az szükséges, hogy a fiatalokra ne áldozatokként gondoljunk, mint egy sebezhető csoportra, amelynek védelemre van szüksége, és ne is úgy, mint a felnőttek beavatkozásának a tárgyára, ahol a felnőttek azt feltételezik, hogy ők tudják, mi a legjobb a fiataloknak. Ezt a megközelítést tette magáévá az Átdolgozott Charta, amely megfelelő támogatást javasol, és elkötelezettséget a fiatalok részvételéről szóló politika és gyakorlat iránt. A hatóságok

csak így tudják kivédeni annak a kockázatát, hogy a fiatalokat csak névleges módokon vonják be.

Az Átdolgozott Charta 3 részre oszlik: ágazati politikák, a fiatalok részvételét elősegítő eszközök; és fiatalok intézményes részvétele a helyi és regionális ügyekben.

Az 1. Részben az Átdolgozott Charta különböző szakpolitikai területek áttekintését tartalmazza - úgymint egészségügy, városfejlesztés, oktatás, stb. - és több konkrét intézkedést javasol, amelyek megadhatják a szükséges támogatást a fiatalok bevonásához a közösségeikben.

A II. Rész megvizsgálja azokat az elképzeléseket és eszközöket, amelyeket a helyi és regionális önkormányzatok használhatnak a fiatalok részvételének növelése érdekében, úgymint képzés, tájékoztató

szolgáltatások, informatikai illetve kommunikációs technológiák, fiatalok szervezetei, stb.

A III. Rész az intézményes részvételre koncentrál, illetve azokra a struktúrákra és támogatásra, melyeknek rendelkezésre kell állniuk annak érdekében, hogy a fiatalokat be lehessen vonni azokba a folyamatokba, amelyek során azonosíthatják a szükségleteiket, feltárhatják a megoldásokat, meghozhatják az őket érintő döntéseket, és ahol intézkedéseket tervezhetnek a helyi és regionális hatóságokkal egyenlő alapon. Ilyenek lehetnek az ifjúsági tanácsok, az ifjúsági parlamentek vagy ifjúsági fórumok, amelyek például célszerűen állandó, választott vagy kinevezett képviselőkből álló struktúrák, és a fiatalokra közvetlen felelősséget rónak a projektekért, a szakpolitikák befolyásolásáért, és így tovább.

A fiatalok részvétele számos különböző formát ölthet, az önkéntes munkától a különböző szervezetekben kifejtett aktív munkáig, a nem formális képzésben való részvételtől a kampánytevékenységig. A Kongresszus Átdolgozott Chartája kifejezetten azt célozza, hogy előmozdítsa a fiatalok részvételét helyi és regionális szinten konkrét elképzelések és eszközök rendelkezésre bocsátásával. Nem lépésről lépésre követendő receptet jelent arra, hogyan lehet elérni a fiatalok hatékony részvételét, mivel a helyzet országról országra, sőt közösségről közösségre változik. Az Átdolgozott Chartát ezért alapelvek, legjobb gyakorlatok és útmutatók gyűjteményének kell tekinteni, melyek célja a fiatalok részvételének javítása helyi és regionális szinten. Bár az Átdolgozott Charta nem kötelező erejű jogi eszköz, az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága olyan ajánlást

fogadott el, amely támogatja a bevezetését, ami azt jelenti, hogy a tagállamok erkölcsi felelősséggel tartoznak annak bevezetéséért, bár erre jogilag nem kötelesek.

Az Európa Tanács Ifjúsági Szektorában alkalmazott közös irányítási rendszer, ahol a fiatalok és a kormányzati képviselők leülnek ugyanahhoz az asztalhoz és együttesen olyan döntéseket hoznak, amelyek a fiatalok realitásaiban gyökereznek, a részvétel olyan modellje, amelyet minden helyi és regionális tanácsban érdemes meghonosítani. A Felülvizsgált európai charta a fiatalok részvételéről a helyi közösségek és régiók életében olyan eszköz, amely támogatja a közös irányítást, és ha kiterjedten alkalmazni fogják Európa-szerte, lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy hozzájáruljanak befogadó és prosperáló társadalmak létrehozásához, a demokratikus állampolgársághoz való joguk gyakorlását és teljes potenciáljuk kibontakoztatását a társadalom aktív polgáraiként.

Átdolgozott Európai charta a fiatalok részvételéről a helyi közösségek és régiók életében

Konvenció státusz nélküli charta

elfogadta az Európa Tanács Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusa (10. ülés - 2003. május 21. - A 128. Ajánlás Melléklete)

Bevezetés

A későbbi felülvizsgált Európai charta, „A fiatalok részvételéről a helyi közösségek és régiók életében” címmel elkészült dokumentum alapjait az ifjúságpolitikáról szóló első és második konferencia fektette le, amelyet az Európai Helyi és Regionális Hatóságok Állandó Konferenciája szervezett, Lausanne-ban (1988. június) és Llangollenben (1991. szeptember). Nem sokkal ezt követően, 1992 márciusában az Állandó Konferencia elfogadta 237. sz. határozatát, melynek 22. pontja a Charta elfogadásáról rendelkezett.

Az Európai charta a fiatalok részvételéről a helyi közösségek és régiók életében 10. évfordulójának megünneplésére az Európa Tanács Európai Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusa az Európa Tanács Ifjúsági és Sport Igazgatóságával partnerségben megszervezte a „Fiatalok - saját városuk és régióik cselekvő szereplői” konferenciát. A 2002. március 7-én

és 8-án Krakkóban tartott konferencia általános célja az volt, hogy kiértékeljék a fiatalok részvétele terén elért előrehaladást a Charta létezésének egy évtizede alatt, miközben megvitatják, milyen módon lehetne tovább ösztönözni a fiatalok részvételét, egyebek mellett a jó gyakorlatok terjesztésével. A konferencia résztvevői elfogadták a Krakkói Nyilatkozatot, amelyben megerősítik, hogy a fiatalok

azoknak az önkormányzatoknak és régióknak a polgárai, ahol élnek, ugyanolyan módon, mint minden más korcsoport, ezért lehetőséget kell kapniuk a társadalomban való részvétel minden formájára, továbbá hogy a fiatalok szerepének a megerősítését és ösztönzését a demokratikus társadalom fejlődésében, különösen a helyi és regionális közéletben, támogatni kell és ismét fontos üggyé kell tenni. Ezen túlmenően a konferencia hozzájárulást jelentett az Európa Tanács „A demokratikus intézmények működőképessé tétele” integrált projektjéhez.

A résztvevők mindezek mellett felhívták a figyelmet arra, hogy választ kell adni azokra az új kihívásokra, amelyek a fiatalokat korunk társadalmában érik. Ennek megfelelően kérték a CLRAE-t és az Európa Tanács Ifjúsági Ügyekkel Foglalkozó Tanácsát, hogy nevezzenek ki szakértőket, akik előterjesztéseket készítenek az Európai charta a fiatalok részvételéről a helyi közösségek és régiók életében módosítására, többek közt azért, hogy választ adjon a huszonegyedik század új kihívására, így az információs társadalomra és a városi létbizonytalanságra.

A munkaüléseket 2002 végére és 2003 elejére hívták össze. Ezeknek a munkaüléseknek a megállapításai adják az alapját a Charta ezen változatának. A Chartának ez a változata három részre oszlik. Az első a helyi és regionális hatóságok számára útmutatást nyújt arról, hogyan tudnak olyan politikát folytatni, amely több területen érinti a fiatalokat. A második rész eszközöket ad a fiatalok részvételének elmélyítéséhez. Végezetül a harmadik rész tanácsokat ad ahhoz, hogyan lehet megteremteni az intézményi feltételeket a fiatalok részvételéhez.

Preambulum

A fiatalok aktív részvétele helyi és regionális szinten a döntésekben és az intézkedésekben alapvetően fontos, ha demokratikusabb, befogadó és prosperáló társadalmakat kívánunk építeni. Mindenféle közösség demokratikus életében a részvétel többről szól, mint arról, hogy szavaznak vagy elindulnak egy választáson, bár ezek is fontos elemek. A részvétel és az aktív állampolgárság arról szól, hogy jogot, módot, teret és lehetőséget kapjanak, ahol szükséges, támogatást a részvételhez a döntésekben, befolyást a döntésekre, és bevonják őket az intézkedésekbe és a tevékenységekbe, hogy ezáltal is hozzájáruljanak egy jobb társadalom felépítéséhez.

A helyi és regionális hatóságok, mint a fiatalokhoz legközelebb álló hatóságok, nagyon fontos szerepet töltenek be a fiatalok részvételének erősítésében. Ennek során a helyi és regionális hatóságok biztosíthatják, hogy a fiatalok ne csak halljanak és tanuljanak a demokráciáról, de lehetőséget kapjanak annak gyakorlására is. A fiatalok részvétele azonban nem kizárólag arról szól, hogy aktív állampolgárrá váljanak, vagy demokráciát építsenek a jövő számára. Ha azt akarjuk, hogy a fiatalok részvétele érdemi legyen, alapvetően fontos, hogy a döntéseket és az intézkedéseket már fiatal korukban befolyásolhassák és alakíthassák, nem csupán életük későbbi szakaszában.

Amikor a helyi és regionális hatóságok támogatják és elősegítik a fiatalok részvételét, egyben hozzájárulnak a fiatalok társadalmi beilleszkedéséhez is, segítve őket abban, hogy ne csak a fiatalsággal együtt járó

kihívásokat és nyomást tudják kezelni, hanem a modern társadalom kihívásait is, ahol gyakran erőteljes szerepet játszik a névtelenség és az individualizmus. Ugyanakkor ahhoz, hogy a fiatalok részvétele a helyi és regionális közéletben sikeres, tartós és érdemi legyen, több szükséges, mint csupán a politika vagy közigazgatási rendszerek fejlesztése. Minden olyan politikának vagy

intézkedésnek, amelynek a célja a fiatalok részvételének erősítése, biztosítania kell, hogy a kulturális környezetben tiszteljék a fiatalokat, és figyelembe kell vennie a fiatalok eltérő igényeit, körülményeit és törekvéseit is. Emellett bizonyos elemeiben még szórakoztatónak és élvezetesnek is kell lennie.

Alapelvek

1. A fiatalok részvétele a helyi és regionális közéletben részét kell, hogy képezze egy globális politikának a polgárok közéleti részvételéről, ahogyan azt a Miniszteri Bizottság Rec (2001) 19 sz. Ajánlása is kimondja a tagállamok számára a polgárok részvételéről a helyi közéletben.

2. A helyi és regionális önkormányzatok meg vannak győződve arról, hogy minden ágazati politikának kell, hogy legyen egy ifjúsági dimenziója. Ezért vállalják, hogy eleget tesznek a charta előírásainak, és megvalósítják a részvétel ebből következő különböző formáit, a fiatalokkal és képviselőikkel egyeztetve és együttműködve.

3. Az ebben a chartában ajánlott alapelvek és a részvétel különböző formái megkülönböztetés nélkül érvényesek minden fiatalra. Ezt pedig úgy érhetjük el, hogy kiemelt figyelmet fordítunk azoknak a fiataloknak a részvételére a helyi és regionális közéletben, akik a társadalom hátrányos helyzetű rétegeiből származnak, illetve etnikai, nemzeti, szociális, szexuális, kulturális, vallásos és nyelvi kisebbségekből.

I. Rész: Ágazati politikák

I.1. Szabadidős, társadalmi és kulturális tevékenységekre vonatkozó politika

4. A helyi és regionális önkormányzatoknak támogatniuk kell a szervezett, - ifjúsági szövetségek és szervezetek, ifjúsági csoportok és közösségi központok által lebonyolított - szociális-kulturális tevékenységeket, amelyek a családdal és az iskolával vagy a munkahellyel együtt a társadalmi kohézió egyik pillérét jelentik az adott önkormányzatban vagy régióban; ezek ideális csatornát jelentenek a fiatalok részvételére és az ifjúságpolitika végrehajtására a sport, a kultúra, a kézművesség területén és az alkotás és kifejezés más formáiban éppen úgy, mint a társadalmi tevékenységben.

5. A helyi és regionális ifjúsági egyesületek hálózatának kiépítése érdekében a helyi és regionális önkormányzatoknak megfelelő lépések megtételével támogatniuk kell különösen azokat a szervezeteket és egyesületeket, amelyek ifjúsági klubok és szervezetek vezetőit és irányítóit képezik ki, valamint a fiatal szociális munkásokat, akik alapvető szerepet játszanak helyi és regionális szinten.

6. A helyi és regionális önkormányzatoknak bátorítaniuk kell az egyesületeket, hogy erősítsék a fiatalok aktív részvételét irányító testületeikben.

1.2. A foglalkoztatottság növelése és a fiatalkori munkanélküliség csökkentése

7. A fiatalok által tapasztalt gazdasági és szociális körülmények hatással vannak arra, hogy mennyire hajlandók és képesek részt venni a helyi közösségükben. Ha a fiataloknak nincs munkájuk vagy szegénységben élnek, kevésbé valószínű, hogy meglesz bennük a vágy, illetve rendelkezni fognak azokkal az erőforrásokkal és azzal a társadalmi támogatással, melyek révén aktív polgárok lehetnek a helyi és regionális közéletben. A munkanélküli fiatalok általában a társadalom leginkább kirekesztett csoportjához tartoznak, ezért a helyi és regionális önkormányzatoknak megfelelő politikákat kell kidolgozniuk, és kezdeményezéseket kell indítaniuk a fiatalok munkanélküliségének csökkentésére.

8. Ezért a helyi és regionális önkormányzatoknak a következőkre kell törekedniük:

- i. politika és programok kidolgozása a fiatalokkal (beleértve azokat is, akik munkanélküliek vagy fenyegeti őket a munkanélküliség), a helyi munkaadókkal, a szakszervezetekkel, az oktatásért, képzésért és foglalkoztatásért felelős hatóságokkal és ifjúsági szervezetekkel egyeztetve a fiatalok munkanélküliségének a csökkentésére és a fiatalok rendelkezésére álló foglalkoztatási lehetőségek előmozdítására;
- ii. helyi foglalkoztatási központok létrehozása, ahol szakszerű segítséget és támogatást nyújtanak a fiatal munkanélküliek számára, hogy stabil és értelmes munkát találjanak. A fiatal munkanélkülieknek jogot kell kapniuk arra, hogy ha kívánják, bevonják őket ezeknek a központoknak a működtetésébe;
- iii. fiatalok vagy fiatalok csoportjai által alapított cégek, vállalkozások és szövetkezetek létrehozásának támogatása pénzügyi és egyéb segítségnyújtás révén, mint például telephely, berendezések, képzés és szaktanácsadás;
- iv. ösztönzés a fiataloknak arra, hogy kísérletezzenek a szociális gazdasággal, közösségi önszervező kezdeményezésekkel vagy szövetkezetekkel.

1.3. Városfejlesztés és lakóhely, lakáspolitikai és közlekedés

9. Ifjúsági szervezetek képviselőivel együtt a helyi és regionális önkormányzatoknak létre kell hozniuk a megfelelő feltételeket egy olyan városi

környezetpolitikához, amelynek az alapja egy integráltabb, kevésbé széttöredezett lakókörnyezet, amely elősegíti a társadalmi interakciókat és a jó minőségű közterek kialakítását.

10. A helyi és regionális önkormányzatok folytassanak olyan lakásépítési és városfejlesztési politikát, amely szorosan bevonja a fiatalokat azokba a konzultációs folyamatokba, amelyek a helyileg vagy regionálisan választott képviselők, gazdasági döntéshozók, szervezetvezetők és építészek között jönnek létre. Ennek célja:

- i. harmonikusabb környezet kialakítását célzó programok készítése, amelyek elősegítik a személyes kibontakozást és a generációk közötti valódi szolidaritás kialakulását;
- ii. olyan egységes városfejlesztési politika kialakítása, amely figyelembe veszi a lakosság szociális és kulturális adottságait a lakásépítési vagy -felújítási programok megtervezésekor.

11. Szorosan együttműködve az ifjúsági szervezetekkel, a lakásbérlők szervezeteivel és/vagy a fogyasztói szervezetekkel, a szociális lakásokkal foglalkozó ügynökségekkel és a szociális munkásokkal a helyi önkormányzatok vállalják, hogy elősegítik, vagy a meglévő szociális struktúra között támogatják, hogy létrejöhessenek:

- i. helyi információs központok a fiatalok lakásügyeivel kapcsolatban;

- ii. helyi programok (pl. kedvezményes lakáskölcsön, lakbérgarancia-rendszerek), amelyek segítik a fiatalok lakáshoz jutását.

12. A fiatalok mobilitása akkor lehetséges, ha könnyen elérhető számukra a közösségi közlekedés, amelynek ők a fő használói. A mobilitás nélkülözhetetlen a társadalmi életben való részvételhez és ahhoz, hogy teljes jogú polgárok legyenek.

13. Ennek megfelelően a fiatalokat be kell vonni a közösségi közlekedés megszervezésébe, helyi és regionális szinten egyaránt. A leghátrányosabb helyzetben lévő fiatalok számára különleges kedvezményekkel kell lehetővé tenni, hogy utazhassanak.

14. Falusi területeken a mobilitás és a közlekedés alapvető szükségletet jelentenek a minőségi élethez, és nem csupán azért szükségesek, hogy megkönnyítsék a részvételt. Ezért a helyi és regionális önkormányzatoknak támogatniuk kell azokat a vidéki közlekedési kezdeményezéseket, amelyek (köz- vagy magánszféra által működtetett, egyéni vagy közösségi) közlekedési szolgáltatások nyújtását célozzák, és növelni kívánják a mobilitást a vidéki területeken olyan csoportok számára, mint például azok a fiatalok, akik jelenleg a közlekedési lehetőségek hiánya miatt vannak kirekesztve.

I.4. A fiatalok részvételét elősegítő oktatási és képzési politika

15. Az iskola az az intézmény, ahol a fiatalok nem csak életük egy jelentős részét töltik és egy formális oktatási programot végeznek el, de az a hely is, ahol számos kérdésben kialakítják a véleményüket és a nézőpontjukat. Alapvetően fontos, hogy a fiatalok már az iskolában tanuljanak a részvételről és a demokráciáról, és hogy a megfelelő erőforrásokkal megerősítve oktassák nekik ezeket, valamint az állampolgárságot.

De az iskolának olyan helynek is kell lennie, ahol a fiatalok megtapasztalhatják a demokrácia működését, és ahol támogatják, elősegítik és hatékonynak tekintik a részvételüket. Ezért:

- i. a helyi és regionális önkormányzatok aktívan bátorítsák a fiatalok részvételét az iskolai életben. Nyújtsanak pénzügyi és egyéb segítséget, mint például helyszínek biztosítása gyűlésekhez, hogy a fiatalok demokratikus tanulói szövetségeket hozhassanak létre. Ezek a szövetségek legyenek függetlenek és rendelkezzenek önkormányzatisággal, és ha kívánják, legyen meg a joguk arra, hogy részt vegyenek az iskola irányításával kapcsolatos döntések meghozatalában, a tanárokkal és az iskolával partnerségben.
- ii. azokon a helyeken, ahol a helyi és regionális önkormányzatok döntenek az iskolai tantervekről, biztosítaniuk kell, hogy folyamatosan kikérjék a diákok és a diákszövetségek véleményét a

tantervekről és azok kidolgozásáról. Arról is gondoskodniuk kell, hogy az állampolgári és politikai ismeretek oktatása legyen része az iskolai tanterveknek, és megkapja a szükséges súlyt és erőforrásokat minden tanuló oktatás programjában.

I.5. A mobilitásra és a cserekapcsolatokra vonatkozó politika

16. A helyi és regionális önkormányzatoknak támogatniuk kell azokat a szövetségeket vagy csoportokat, amelyek elősegítik a fiatalok (fiatal munkások, diákok vagy önkéntesek) mobilitását cserekapcsolati politikán keresztül, hálózatépítési politikát dolgoznak ki, és kialakítanak egy európai polgári tudatosságot.

17. A helyi és regionális önkormányzatok bátorítsák a fiatalokat, a fiatalok szervezeteit és iskoláikat arra, hogy aktívan vegyenek részt nemzetközi testvérvárosi kapcsolatépítésben, mindenfajta cserekapcsolatban és európai hálózatokban. Ezeknek az önkormányzatoknak készen kell állniuk arra is, hogy pénzügyi támogatást nyújtsanak a nyelvtanulás, a kultúraközi cserekapcsolatok és tapasztalatcserék előmozdítása érdekében.

18. Be kell vonniuk a fiatalokat és/vagy a képviselőiket is a testvérvárosi bizottságokba és más, az ilyen cserekapcsolatok lebonyolításáért felelős szervezetekbe.

I.6. Egészségügyi politika

19. Abból a célból, hogy elő lehessen segíteni a fiatalok által kezdeményezett projektek érvényesülését és megvalósítását, valamint össze lehessen egyeztetni az átfogó egészségügyi elképzeléseket és a közösségi élet fejlesztését, a helyi és regionális önkormányzatok hozzanak létre vagy fejlesszenek ki intézményes konzultációs rendszert az ifjúsági szervezetek, a választott képviselők, továbbá a népjóléttel és az egészség javításával foglalkozó valamennyi társadalmi és szakmai szervezet között.

20. Szembesülve azzal a pusztítással, amelyet a kábítószer és az alkohol okoz a fiatalok között, a helyi és regionális önkormányzatok vezessenek be, dolgozzanak ki vagy mozdítsanak elő a fiatalok szervezeteinek képviselőivel együtt helyi információs politikát és tanácsadói rendszert az ezekkel a problémákkal küzdő fiatalok számára, valamint hozzanak létre speciális oktatási politikát fiatal szociális munkások, önkéntes munkások és azon szervezetek vezetői számára, amelyek megelőző és rehabilitációs stratégiákat működtetnek az érintett fiatalok javára.

21. Tekintettel a nemi úton terjedő betegségek napjainkban tapasztalható növekedésére, a helyi és regionális önkormányzatok tegyék intenzívebbé a fiatalokat célzó információs kampányokat és megelőző intézkedéseket, elősegítve így a közösségen belül a társadalmi kapcsolatokat erősítő szolidaritás eszméjét, amelyben morális értékítéletnek és kiközösítésnek nincs helye. Ezeknek az információs és akcióprogramoknak a kidolgozásában és végrehajtásában a fiataloknak és a

helyi ifjúsági szervezeteknek szorosan részt kell venniük.

I.7. A nemek közötti egyenlőség politikája

22. Azon politikájuk részeként, amely optimális feltételek megteremtését célozza mind a férfiak, mind pedig a nők számára ahhoz, hogy részt vehessenek a helyi és regionális életben, a helyi és regionális önkormányzatok alkalmazzanak pozitív diszkriminációt annak érdekében, hogy fiatal férfiak és nők számára is elérhetőek legyenek felelős pozíciók a szakmai életben, szövetségekben, a politikában és a helyi és regionális önkormányzatokban.

23. Hatáskörükön belül a helyi és regionális önkormányzatok támogassanak olyan oktatási politikát, amely a korai gyermekkortól kezdve a férfiak és a nők közötti egyenlőséget tanítja.

24. A férfiak és a nők közötti egyenlőség politikáját támogatva a helyi és regionális önkormányzatok biztosítsák, hogy:

- i. középtávú tervet készítenek arra, hogy miképpen lehet a fiatal férfiak és nők közötti egyenlőtlenségeket kiküszöbölni;
- ii. Olyan intézkedéseket hajtanak végre és értékelnek ki, amelyek előmozdítják a lányok és fiatal nők esélyegyenlőségét.

25. Ennek a célnak az elérése érdekében a politikának különösképpen lehetővé kell tennie a lányok és a fiatal nők számára, hogy:

- i. megfelelő tájékoztatást kapjanak a szakképesítést adó szakmai tanfolyamokról;
- ii. ösztöndíjak és célzott tanfolyamok révén olyan szakmákban is szerezhessenek képzettséget, amelyeket hagyományosan férfiak szoktak művelni;
- iii. képzést kapjanak a közügyek vitelében olyan módon, hogy egészen a legmagasabb szintig felelősséget vállalhassanak egy, a nők számára fenntartott helykvóta alapján;
- iv. pénzügyi intézkedések bevezetésével a lányok és a fiatal nők szociális szolgáltatásokon keresztül támogatásban részesüljenek.

1.8. Speciális politika vidéki régiók számára

26. A helyi és regionális önkormányzatoknak figyelembe kell venniük a fiatalok különböző szükségleteit a vidéki területeken, amikor intézkedéseket és tevékenységeket dolgoznak ki vagy alkalmaznak a fiatalok részvételének előmozdítása érdekében. Ezért a következőket kell biztosítaniuk:

- i. az oktatási, foglalkoztatási, lakás-, közlekedési és más ágazati politikák tükrözzék és kezeljék a vidéki területeken élő fiatalok sajátos szükségleteit. Ezek a politikák segítsék elő, hogy azok a fiatalok, akik vidéki területeken akarnak élni, ezt meg is tehesék. A vidéki területeken élő fiataloknak nem szabad eltérniük vagy elvárniuk, hogy a szociális szolgáltatások szintje és

kiterjedtsége alacsonyabb legyen, mint a városi területeken élők esetében.

- ii. pénzügyi és más támogatás ifjúsági szervezetek és más, a vidéki területeken aktív közösségi szervezetek számára. Ezek a szervezetek élénkíthetik a társadalmi és kulturális életet a vidéki közösségekben és fontos társadalmi megnyilvánulási lehetőséget jelenthetnek a fiatalok számára. Az ifjúsági és más közösségi szervezetek nem csak a fiatalok részvételének

bátorításában játszanak fontos szerepet, de képesek arra is, hogy javítsák az életminőséget és küzdjenek az olyan problémák ellen, mint a vidék elszigetelődése.

I.9. A kultúrához való hozzáférés politikája

27. A művészet és a kultúra olyan formákban létezik, amelyek egyszerre sokrétűek és folyamatosan változnak, ízlések, helyek és időszak szerint. De mindenképpen a múltbeli, jelenlegi és jövőbeni személyes és kollektív örökség részét képezik, amelyet az egymást követő generációk gyarapítanak. Bizonyos értelemben minden társadalom tükörképét jelentik. Mint a kultúra gyakorlói és kezdeményezésre, felfedezésre és innovációra képes emberek, a fiatalok egyszerre építik ezeket a kulturális fejleményeket, és játszanak bennük szerepet. Ezért fontos az, hogy hozzáférhessenek a kultúrához annak minden formájában, és minél több lehetőséget kapjanak a kreatív tevékenységre, beleértve az új területeket is.

28. A helyi és regionális önkormányzatoknak ezért a fiatalokkal és szervezeteikkel együtt olyan politikát kell elfogadniuk, amely lehetővé teszi a számukra, hogy aktív szereplői legyenek a kultúrának, hozzáférhessenek a tudáshoz, a kultúra gyakorlásához és a kreatív tevékenységhez, kifejezetten erre a célra szolgáló helyeken és módokon.

I.10. A fenntartható fejlődés és a környezetvédelem politikája

29. Szembesülve a környezet egyre nyilvánvalóbb leromlásával, a helyi és regionális önkormányzatok adjanak pénzügyi támogatást iskolák és szervezetek oktatási projektjei számára annak érdekében, hogy még jobban tudatosítsák a környezeti problémákat.

30. Annak tudatában, hogy a környezetvédelmi problémák elsődlegesen a fiatalokat érintik, akik a jövőben kénytelenek lesznek majd a múltban elkövetett hibákkal megküzdeni, a helyi és regionális önkormányzatok támogassák azokat a tevékenységeket és projekteket, amelyek előmozdítják a fenntartható fejlődést és a környezetvédelmet, és amelyek bevonják a fiatalokat és a fiatalok szervezeteit is.

1.11. Az erőszak és bűnözés ellen fellépés politikája

31. Figyelembe véve, hogy a bűnözés és az erőszak áldozatai gyakran fiatalok, és felismerve annak a szükségességét, hogy megfelelő erőforrásokat találjunk arra, hogy választ adjunk a bűnözésre és az erőszakra

korunk társadalmában, és hogy a fiatalokat közvetlenül bevonjuk ezeknek a problémáknak a megoldásába.

32. A helyi és regionális önkormányzatoknak a következőkre kell törekedniük:

- i. vonják be a fiatalokat a bűnmegelőzési tanácsokba ott, ahol működnek ilyenek;
- ii. külön is működjenek együtt azokkal a fiatalokkal, akik ki vannak téve a kockázatnak, hogy bűncselekmény áldozatává váljanak, vagy akik már maguk is voltak bűncselekmény sértettjei;
- iii. minden lehetséges eszközzel lépjenek fel a rasszista erőszak ellen;
- iv. lépjenek fel az iskolai erőszak minden formája ellen. Ezt minden érintett szereplővel együttműködésben kell végrehajtani, úgymint az oktatást és a rendőrséget irányító hatósági szervezetekkel, tanárokkal, szülőkkel és magukkal a fiatalokkal;
- v. járuljanak hozzá olyan szövetség-hálózatok és projektek létrehozásához, amelyek erőszakmentes projekteket népszerűsítenek, és támogatják a toleranciát az iskolában és azon kívül is;
- vi. tegyenek meg minden tőlük telhetőt azért, hogy megvédjék a fiatalokat a szexuális kizsákmányolástól, bántalmazástól és a rossz bánásmód minden formájától, és hozzanak létre olyan struktúrákat, amelyek pszichológiai és anyagi segítséget adnak és bizalmas konzultációt tesznek lehetővé az áldozatok számára.

33. A fentiek végrehajtásakor a helyi és regionális önkormányzatok hozzájárulnak ahhoz, hogy kialakuljon a bizalom és a tisztelet légköre a fiatalok és olyan hatóságok között, mint például a rendőrség.

I.12. Antidiszkriminációs politika

34. A helyi és regionális önkormányzatoknak aktívan támogatniuk kell az emberi jogok érvényesülését, és intézkedéseket kell tenniük a kisebbségekkel szembeni diszkrimináció ellen (beleértve azok fiatal tagjait is), a fogyatékossgal élő fiatalok és más olyan csoportok ellen, amelyeket diszkrimináció sújthat, és elő kell mozdítania multikulturális közösségek kialakulását a kisebbségek integrálása révén, figyelembe véve azok sokrétű igényeit, szokásait, kultúráit és életmódját.

35. A helyi és regionális önkormányzatoknak ezen a területen a következőkre kell törekedniük:

- i. antidiszkriminációs jogszabályok elfogadása vagy betartatása annak érdekében, hogy minden polgár egyenlő hozzáféréssel rendelkezzen a közterekhez, a szakképzéshez, az

iskolarendszerhez, egyenlő esélye legyen a lakáshoz jutásra, kulturális tevékenységekre és az élet más területein. Ezt a hozzáférést figyelemmel kell kísérni és garantálni kell olyan közös testületek segítségével, melyekben helyet kapnak a helyi önkormányzat képviselői, a kisebbségek képviselői és maguk a fiatalok;

- ii. a vallások közötti párbeszéd, a multikulturális, antirasszista és diszkrimináció-ellenes oktatás felvétele az iskolai tantervbe.

I.13. A szexualitásról szóló politika

36. A gyermekkori függőségből a családtól, az iskolától, a vallási közösségtől vagy más „tekintélytől” egy autonóm felnőtt élet felé történő átmenet során a fiatalok több, a személyes kapcsolatokhoz fűződő kérdéssel vagy problémával néznek szembe (a családon vagy saját szűk köreiken belül, a velük egykorúakkal, barátjukkal vagy partnerükkel). A szexualitás kialakulásának megélése és gyakorlása nem mindig könnyű, még akkor sem, ha ezt nem könnyen ismerik be. Emellett a szexuális egészség kérdése körül ma is nehezen múló tudatlanságot tapasztalhatunk, illetve bizalmatlanságot bizonyos szexuális magatartások kockázataival kapcsolatos hivatalos álláspontok iránt.

37. Annak érdekében, hogy segítsenek a fiataloknak megtalálni saját útjukat ezen a területen egy egészséges és kielégítő érzelmi élethez, a helyi és regionális önkormányzatoknak a tanárokkal, iskolákkal és az erre a területre szakosodott szervezetekkel együtt elő kell mozdítaniuk és támogatniuk kell a következőket:

- i. nem utasító jellegű szexuális oktatás az iskolákban;
- ii. olyan szervezetek és szolgáltatások, amelyek tájékoztatást nyújtanak a kapcsolatokról, a szexuális módszerekről és a családtervezésről;

iii. a fiatalok saját csoportjainak munkája ezen a téren.

38. A fiatalok aktívan kapcsolódnak az információk megtervezéséhez, a tájékoztatáshoz, az értékeléshez és más olyan szolgáltatásokhoz, amelyek ehhez a területhez tartoznak és a fiatalokat célozzák meg.

I.14. A joghoz és törvényhez való hozzáférés politikája

39. Az együttélés érdekében a társadalmak mindenki által betartandó szabályokon alapulnak. A demokratikus társadalmakban ezeket a szabályokat a polgárok választott képviselői tárgyalják meg, fogadják el és valósítják meg kézzelfogható módon, különösen olyan jogszabály-gyűjtemények formájában, amelyek jogokat ruháznak és kötelezettségeket rónak mindenkire.

40. Ahogyan nő ezeknek a szövegeknek a száma, úgy lesz egyre nehezebb az egyén számára ezek megismerése, tiszteletben tartása és alkalmazása, ami egyenlőtlenségeket teremt az állampolgárok között. Ez a jelenség a legtermészetesebb módon a fiatalokat aggasztja.

41. A helyi és regionális önkormányzatoknak ezért meg kell könnyíteniük a fiatalok számára, hogy élhessenek a jogaikkal, a következő módokon:

i. ismeretterjesztéssel tájékoztatás útján, különösen iskolákban, a fiatalok saját csoportjaiban és információs szolgáltatások segítségével;

- ii. jogaik alkalmazásával olyan szolgáltatások támogatása révén, amelyeket kifejezetten az őket használni kívánó fiatalok igényei szerint alakítottak ki;
- iii. azzal, hogy a fiatalok számára lehetővé teszik az új jogszabályok kidolgozásában való részvételt.

II. Rész: Eszközök a fiatalok részvételére

42. Annak érdekében, hogy elérjük a fiatalok valódi részvételét, meghatározott eszközöket kell a rendelkezésükre bocsátani. Ennek részeként részvételi képzést kell kidolgozni a fiatalok számára, folyamatosan tájékoztatni kell őket, kommunikációs eszközöket kell adni a számukra, támogatni kell a projektjeiket, el kell ismerni és ki kell emelni a fiatalok odaadó segítségét a közösség ügyeiben és önkéntes munkájukat. A részvétel csak akkor lesz érdemi, ha elismerik a fiatalok szerepét a politikai pártokban, szakszervezetekben és szövetségekben, mindeneelőtt pedig akkor, ha erőfeszítéseket tesznek olyan ifjúsági szervezetek támogatására és népszerűsítésére, amelyeket a fiatalok maguk alapítottak és ők adják a tagságukat is.

II.1. A fiatalok részvételéről szóló képzés

43. Felismerve azt a domináns szerepet, amelyet az iskola játszik a fiatalok életében, a helyi és regionális önkormányzatoknak az iskolarendszeren belül támogatást és képzést kell nyújtaniuk a fiatalok részvételéről, gondoskodniuk kell az emberi jogok

oktatásáról és a nem formalizált iskolai tanulásról. Ezen felül képzést és támogatást kell nyújtaniuk a fiatalok részvételéhez az egyesületi életben és helyi közösségükben azáltal, hogy elősegítik:

- i. tanárok és a fiatalokkal foglalkozó szakemberek szakképzését a fiatalok részvételének gyakorlatában;
- ii. az iskolai tanulók részvételének valamennyi formáját;
- iii. az állampolgári ismeretek oktatását az iskolákban;
- iv. a fiatalok saját csoportjai által végzett oktatási munkát azzal, hogy rendelkezésre bocsátják a szükséges helyet és eszközöket, és támogatják a jó gyakorlatok kölcsönös cseréjét.

II.2. A fiatalok tájékoztatása

44. Az információ gyakran jelenti a részvétel kulcsát, hivatalos európai és nemzetközi dokumentumokban¹ egyre gyakrabban ismerik el a fiataloknak azt a jogát, hogy információkat kaphassanak az őket érintő lehetőségekről és ügyekről, és nem csupán a helyi és regionális közélettel kapcsolatosan.

45. Annak érdekében, hogy részt vegyenek a közösségük tevékenységeiben és közéletében, vagy

¹ Lásd például az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának R (90) 7 sz. ajánlását a fiatalok tájékoztatásáról és a nekik nyújtott tanácsadásról Európában, amelyet 1990. február 21-én fogadtak el.

élvezzék a nekik szánt szolgáltatások és lehetőségek előnyeit, a fiataloknak mindenekelőtt ismerniük kell ezeket. A részvétel az őket érdeklő tevékenységekben és projektben és azokban, amelyeket ők szerveznek saját maguknak, gyakran egy lépést jelent egy folyamatban, amely bátorítja azt, hogy erősebb szerepet vállaljanak a közösségben, így annak politikai életében is.

46. A helyi és regionális önkormányzatoknak ezért támogatniuk és javítaniuk kell a meglévő, a fiatalokat kiszolgáló információs és tanácsadási központokat, annak a biztosítása céljából, hogy ezek minőségi szolgáltatásokat nyújtsanak, amelyek megfelelnek a fiatalok által kinyilvánított igényeknek. Ahol nincsenek ilyen központok, a helyi és regionális önkormányzatok és más illetékesek támogassák és segítsék megfelelő információs központok létrehozását a fiatalok számára, egyebek mellett olyan meglévő struktúrák segítségével, mint iskolák, ifjúsági szolgáltatások és könyvtárak. Konkrét intézkedéseket kell tenni azért, hogy kielégítsék olyan fiatalok csoportjainak az információs igényeit, akik nehezen tudnak információkhoz jutni (nyelvi akadályok, nincs internet-hozzáférése, stb.).

47. A fiatalok részére nyújtott információs szolgáltatások meg kell, hogy feleljenek bizonyos szakmai alapelveknek és követelményeknek.²A közigazgatási hatóságokat arra bátorítjuk, hogy garantálják ezeknek a követelményeknek a betartását

² Lásd például az Európai Ifjúsági Információs és tanácsadó Ügynökség (ERYICA) által elfogadott Európai Ifjúsági Információs Chartát.

és segítsék elő azok folyamatos javítását, ahol lehetséges, nemzeti (vagy regionális) szinten elfogadott minőségügyi intézkedésekkel és követelményekkel összhangban. A fiatalok lehetőséget kell, hogy kapjanak a részvételre az ifjúsági információs központok/szolgáltatások tevékenységeinek és termékeinek kidolgozásában, megvalósításában és értékelésében, és kapjanak képviselőket ezek irányító testületeiben.

II.3. A fiatalok részvételének elősegítése informatikai illetve kommunikációs technológiákkal

48. Az informatikai illetve kommunikációs technológiák új lehetőségeket kínálnak a tájékoztatásra és a fiatalok részvételének lehetővé tételére. Felhasználhatók széleskörű információcserére, és interaktivitásuknak köszönhetően a fiatalok részvételének növelésére. A helyi és regionális önkormányzatoknak ezért fel kell használniuk ezeket a technológiákat tájékoztatási és részvételi politikájukban, azzal a feltétellel, hogy garantálják minden fiatal számára a hozzáférést ezekhez, ami kiterjed a hozzáférés helyszínére és a képzésre ezeknek az új eszközöknek a használatáról.

II.4. A fiatalok részvételének elősegítése a médiában

49. A fiatalok nem csak jelentős médiafogyasztók, de cselekvő szereplői is lehetnek ennek a területnek, ha több lehetőséget kapnak arra, hogy kifejezzék magukat,

és részt vegyenek a média által terjesztett információk előállításában. Annak révén, ahogyan bizonyos témákkal foglalkoznak, más és gyakran közérthetőbb információkkal látják el a velük egy korosztályba tartozókat. Ez a részvétel azt is lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy megértsék az információk előállításának módját, és kifejlesszék magukban a szükséges kritikai képességet.

50. A helyi és regionális önkormányzatoknak ezért támogatniuk kell a fiatalok által és számára kifejlesztett média létrehozását és működését (rádió, televízió, írott és elektronikus sajtó, stb.) és a vonatkozó képzési programokat.

II.5. A fiatalok bátorítása, hogy végezzenek önkéntes munkát és dolgozzanak közösségi ügyek érdekében

51. A fiatalokat támogatni és bátorítani kell, hogy végezzenek önkéntes tevékenységet. Egy olyan időszakban, amikor a fiatalok egyre inkább nyomás alatt állnak, hogy egyénekként minél jobban teljesítsenek és sikeresek legyenek az oktatásban és a munka világában, fontos, hogy az önkéntes munkát elősegítsék és elismerjék. Ezért a helyi és regionális önkormányzatoknak a következőkre kell törekedniük:

- i. önkéntes központok létrehozásának támogatása és olyan kezdeményezések kidolgozása, melyek célja a fiatalok önkéntes tevékenységekbe történő bevonásának támogatása és elősegítése, például tájékoztató és ösztönző kampányokkal.

- ii. fiatalokkal, önkéntes szervezetekkel, oktatási hatóságokkal és munkaadókkal partnerségben olyan rendszerek kifejlesztése, amelyek elismerik és értékelik az önkéntes tevékenységet a formális oktatási rendszerben és a foglalkoztatásban.

II.6. Támogatás fiatalok projektjeihez és kezdeményezéseihez

52. Reményeiken és vágyaikon keresztül a fiatalok rengeteg olyan elképzelést tartogatnak, amelyekből mindenki számára előnyös projektek és helyi tevékenységek születhetnek. Ha ezek a projektek megfelelő támogatásban részesülnek, sikereik és kudarcaik szintén segíthetik a fiatalokat abban, hogy kifejlesszék magukban a felelősségérzetet és az autonómiát, ezáltal a társadalom aktív szereplőivé váljanak. A helyi és regionális önkormányzatoknak ezért meg kell könnyíteniük ezeknek a projekteknek az átültetését a gyakorlatba, mind a kisebb, mind a nagyobb projektek esetében azzal, hogy végrehajtásukhoz szakértői támogatást nyújtanak, illetve pénzügyi, anyagi és technikai segítséget kínálnak hozzájuk.

II.7. Az ifjúsági szervezetek segítése

53. Az ifjúsági szervezetek annyiban különlegesek, hogy elsősorban a fiatalok nézeteit tükrözik, az ő igényeiket és érdekeiket szolgálják. Egyben teret biztosítanak, ahol a fiatalok más fiatalokkal együtt megtanulhatják és megtapasztalhatják a döntésekben és intézkedésekben való részvétel lehetőségeit és kihívásait. Ezek lehetnek

strukturált szervezetek, vagy pedig fiatalok informális csoportjai. Fontos, hogy a fiataloknak lehetőségük legyen arra, hogy ha úgy kívánják, csatlakozzanak közösségük egy általuk választott ifjúsági szervezetéhez. A fiataloknak arra is jogot és támogatást kell biztosítani, hogy ha kívánják, létrehozzák saját szervezeteiket. Ezért:

- i. a helyi és regionális önkormányzatoknak legyen egy olyan költségvetésük, amelyből kifejezetten a tevékenységeket folytató vagy szolgáltatásokat nyújtó ifjúsági szervezeteket támogatják, illetve azokat az ifjúsági szervezeteket, amelyek a közösségben élő fiatalok hangját és érdekeit képviselik. Előnyben kell részesíteni azokat a szervezeteket, amelyeket fiatalok illetve fiatalok érdekében működtetnek, és/vagy olyan politikákat és rendszereket kell kialakítani, amelyek lehetővé teszik a fiatalok aktív részvételét;
- ii. a helyi és regionális önkormányzatok alakítsák ki az Európa Tanács közös irányítási elvét és döntéshozatali rendszerét fiatalokkal és ifjúsági szervezetekkel partnerségben azokon a szakpolitikai területeken, amelyek a fiatalokat érintik. Fontos, hogy ahol ilyen közös irányítási struktúrákat alakítanak ki, a fiatalokat és az ifjúsági szervezeteket teljes jogú partnernek kell tekinteni, és arra is lehetőséget kell adni nekik, hogy ha úgy kívánják, maradjanak távol.

II.8. A fiatalok részvétele a civil szervezetekben (NGO-k) és a politikai pártokban

54. Az élénk, független és aktív nem kormányzati ágazat minden valóban demokratikus társadalom alapvető alkotóeleme. Az is lényeges, hogy a civil társadalom más ágazatai, mint a politikai pártok, erősek és aktívak legyenek helyi és regionális szinten. Bármilyen ország, régió vagy helység demokratikus élete többről szól, mint csupán arról, hogy pár évente választást tartanak. Ezért annyira fontos a részvétel a nem kormányzati szervezetekben és a politikai pártokban, mivel ezek segítik a polgárokat abban, hogy folyamatosan részt vegyenek a döntésekben és intézkedésekben, illetve befolyásolják azokat. Ezért kulcsfontosságú, hogy a fiatalokat arra bátorítsák, hogy vegyenek részt a saját közösségük egyesületi életében, és támogatást adjanak nekik ehhez.

55. A helyi és regionális önkormányzatok bocsássanak pénzügyi és más erőforrásokat azoknak a civil szervezeteknek a rendelkezésére, amelyek aktívan támogatják a fiatalok részvételét a tevékenységeikben és a demokratikus döntéshozatali struktúrákban és eljárásokban.

56. A helyi és regionális önkormányzatoknak a politikai pártokkal partnerségben és pártsemleges módon elő kell segíteniük a fiatalok részvételét általánosságban a pártpolitikai rendszerben, és támogatniuk kell olyan konkrét intézkedéseket, mint például a képzések.

III. Rész: A fiatalok intézményes részvétele a helyi és regionális ügyekben

57. Az I. Részben felvázolt ágazati politikák végrehajtása érdekében a helyi és regionális önkormányzatok építsék ki a megfelelő struktúrákat illetve hozzák létre a megfelelő körülményeket, amelyek lehetővé teszik a fiatalok számára a részvételt az őket érintő döntésekben, és azok megvitatását.

58. Ezek a struktúrák különböző formákat öltenek a szerint, hogy mikor hozták őket létre, és lehetnek egy falu, egy város, egy nagyvároson belüli városnegyed, vagy akár egy régió struktúrái. Meg kell teremteniük a feltételeket egy valódi párbeszédhez és partnerséghez a fiatalok és a helyi és regionális önkormányzatok között, és lehetővé kell tenniük, hogy a fiatalok és képviselőik teljes jogú szereplők legyenek az őket érintő politikában. Ezek a struktúrák normál esetben legyenek képviseleti jellegűek és állandóak, és foglalkozzanak minden olyan ügyel, amellyel kapcsolatban a fiatalok érdeklődést nyilvánítanak. Emellett arra is szükség lehet, hogy egy ad hoc struktúrát hozzanak létre egy adott kérdés megvitatására vagy gyakorlati megoldására. Esetenként a két különböző forma kombinálása és célszerű lehet.

III.1. Ifjúsági tanácsok, ifjúsági parlamentek, ifjúsági fórumok

59. A fiatalok hatékony részvétele a helyi és regionális ügyekben a közösségen belül végbemenő társadalmi és kulturális változások ismeretén kell, hogy alapuljon, és

olyan állandó képviseleti struktúra szükséges hozzá, mint például egy ifjúsági tanács, ifjúsági parlament vagy ifjúsági fórum.

60. Egy ilyen struktúra feltölthető választás útján, fiatalok szervezeteiből történő kinevezéssel és/vagy önkéntes alapon. Tagságának a közösség szociológiai összetételét kell tükröznie.

61. A fiatalok vállaljanak közvetlen felelősséget projektekért és töltsenek be aktív szerepet a kapcsolódó politikákban. Ezért a helyi és regionális önkormányzatoknak létre kell hozniuk illetve támogatniuk kell az aktív részvétel struktúráit.

62. Ezek a struktúrák adják a fizikai keretrendszert ahhoz, hogy a fiatalok szabadon kifejezhessék aggályaikat, különösen amennyiben ezeket az aggályokat a hatóságokkal is tudatják, és lehetőséget kapjanak a javaslattételre. A felvetendő kérdések tükrözhetik a Charta I. Részében felsoroltakat.

63. Egy ilyen struktúra szerepei közé tartozhatnak a következők:

- i. fórum biztosítása, ahol a fiatalok szabadon hangot adhatnak aggályaiknak, egyebek mellett a hatóságok javaslataival és politikáival kapcsolatosan;
- ii. lehetőség biztosítása arra, hogy a fiatalok javaslatokat tehessenek a helyi és regionális önkormányzatok számára;

- iii. lehetőséget biztosítása a hatóságoknak arra, hogy meghatározott kérdésekről konzultációt folytassanak fiatalokkal;
- iv. olyan fórum biztosítása, ahol a fiatalok bevonását célzó projekteket kidolgozzák, figyelemmel kísérik és kiértékelik;
- v. olyan fórum biztosítása, amely megkönnyíti az ifjúsági egyesületekkel és szervezetekkel folytatandó konzultációt;
- vi. a fiatalok részvételének megkönnyítése a helyi és regionális önkormányzatok más konzultációs szerveiben.

64. Azzal, hogy lehetőséget adunk a fiataloknak az őket érintő problémák kimondására és azokkal kapcsolatos intézkedésekre, ezek a struktúrák a demokratikus közéletéről és a közügyek viteléről árulnak el sokat.

65. A fiatalokat tehát bátorítani kell arra, hogy vegyenek részt ezekben a struktúrákban és a kereteik között végzett tevékenységekben, hogy erősítsék a képességeiket arra, hogy minél többet tudjanak meg a demokratikus polgári magatartás alapelveiről, és gyakorolhassák is azokat. Különösen azon fiatalok esetében, akik projekteket és párbeszédet kezdeményeznek a hatóságokkal, ezek a struktúrák biztosítanak fórumot arra is, hogy elsajátítsák a demokratikus vezetést.

66. A helyi és regionális önkormányzatok és maguk a fiatalok annak a multiplikátor hatásnak is élvezik az előnyeit, amelyet a fiatalok részvétele hozhat ezekben

a struktúrákban, különösen azáltal, hogy a fiatalokat polgári jogaik gyakorlására bátorítja, így a választásokon és a véleménynyilvánítás más fórumain, mint például a népszavazásokon történő részvételre.

III.2. Támogatás a fiatalok részvételi struktúráinak

67. A fiatalok (formális vagy informális) részvételének intézményes formái csak a megfelelő erőforrásokkal és támogatással tudnak hatékonyan működni. Ezért a helyi és regionális önkormányzatok lássák el ezeket a struktúrákat azokkal a helyiségekkel, pénzügyi forrásokkal és anyagi támogatással, amelyek a hatékony működésükhöz szükségesek. Ezeknek az eszközöknek a rendelkezésre bocsátása nem zárja ki, hogy a struktúrák további pénzügyi és anyagi támogatást kérjenek más forrásokból, mint például magánalapítványoktól vagy vállalatoktól.

68. A helyi és regionális önkormányzatok gondoskodjanak arról, hogy a fiatalok részvételi struktúrái számára garantált legyen a támogatás. Ezért nevezzenek ki egy garanciavállalót - egy személyt vagy személyek csoportját -, aki nyomon követi a támogató intézkedések megvalósítását, és akit szükség esetén megkereshetnek.

69. Ez a személy vagy személyek csoportja legyen független a politikai struktúráktól és a fiatalok részvételi struktúráitól, a jelölését pedig mindkét fenti struktúra hagyja jóvá.

70. A fent említett támogatás garantálása mellett ennek a személynek (ezeknek a személyeknek) a feladatai között szerepelhetnek a következők:

- i. kapcsolattartóként jár el a fiatalok és a választott helyi és regionális képviselők között minden olyan kérdésben, amelyet akár az egyik, akár a másik fél felvet;
- ii. a fiatalok szószólójaként jár el a helyi és regionális önkormányzatoknál, ha a két fél között feszültség alakul ki;
- iii. olyan csatornaként jár el, amelyen keresztül a helyi és regionális önkormányzatok kommunikálhatnak a fiatalokkal;
- iv. rendszeres beszámolás a fiatalok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok felé, hogy kiértékeljék a fiatalok részvételének szintjét a helyi és regionális közéletben, például projektek végrehajtása révén vagy a fiatalok részvételi struktúráiba történő bevonással, valamint részvételük hatását.

A fiatalokat be kell vonni a demokratikus struktúrákba és folyamatokba, hogy hallathassák a hangjukat és dönthessenek az őket és az életüket érintő kérdésekben. Aktív részvételük nélkülözhetetlen, amennyiben demokratikus, gondoskodó, jóléti és virágzó társadalmakat akarunk építeni.

Az Európa Tanács Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusának meggyőződése, hogy a fiatalok bevonásának kultúrája a leghatékonyabban helyi és regionális szinten honosítható meg és ezen szinteken tud igazán jól működni. A Kongresszus már 1992-ben is a Fiatalok Részvételét a Helyi Közösségek és Régiók Életében célul kitűző Európai Charta legfőbb támogatója volt, amelyet 2003-ban átdolgoztak, a társadalmi változásoknak megfelelően.

A felülvizsgált charta alapelveket, legjobb gyakorlatokat és iránymutatásokat tartalmaz a fiatalok részvételének előmozdítására helyi és regionális szinten. Egyben meghatározza az alapkövetelményeket is, melyek révén ez a részvétel érdemivé válhat, vagyis a fiataloknak meg kell kapniuk a szükséges jogokat, eszközöket, teret, lehetőséget és támogatást. A charta nem tartalmaz jogi kötelezettséget, azonban a Tagállamok erkölcsi felelősséggel viseltetnek annak végrehajtásáért.

www.coe.int

Az Európa Tanács a földrész vezető emberi jogi szervezete. Negyvenhét tagállamot tömörít, melyek közül 28 az Európai Unió tagja. A Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusa az Európa Tanács intézménye, amelynek a feladata a helyi és regionális demokrácia erősítése a 47 tagállamban. Két házából – a Helyi Önkormányzatok Háza és a Régiók Háza – és három bizottságból áll, és több mint 200 000 helyi és regionális önkormányzat 648 választott tisztségviselőjét tömöríti.